

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER – TALEPAPIRET KAN AFVIGE FRA DET TALTE ORD

Anledning	Møde med Børne- og Undervisningsudvalget om opfølgning på sagen fra Borup Skole på initiativ af M
Titel	Redegørelse for opfølgning på sagen fra Borup Skole til Børne- og Undervisningsudvalget
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	M har taget initiativ til mødet
Taletid	Ca. 20 minutter. Der er afsat ca. 20 min. til spørgsmål og drøftelse
Tid og sted	Torsdag den 22. februar kl. 10.15 – 11.00 i Folketinget, lokale 2 – 133

Disposition

- Ansvaret og de formelle kompetencer i sagen
- Ministeriets kendskab til og ageren ift. sagen
- Overvejelser om behov for politisk opfølgning

Indledning

- Tak for, at jeg må komme her i dag og give udvalget et indblik i mine overvejelser om den sag, som har kørt i medierne vedrørende krænkende adfærd på Borup Skole i Køge Kommune de sidste par uger.
- Som alle andre er jeg berørt over sagen på Borup Skole.
- Jeg er både berørt af den alvorlige situation, som de børn, der ifølge det oplyste er blevet udsat for grænseoverskridende adfærd, befinder sig i. Og af den utryghed og frustration, som det medfører for elever og forældre på Borup Skole.
- Alle børn skal kunne gå trygge i skole og ikke være bange for at møde grænseoverskridende adfærd. Og forældre skal kunne sende deres børn trygt i skolen i tillid til, at skolens ledelse sikrer et trygt og godt undervisningsmiljø og fører det nødvendige tilsyn med eleverne i skoletiden.

- En så alvorlig sag giver selvsagt anledning til at overveje, om dette er en mere generel tendens, og om der er behov for politiske tiltag på området.
- Inden vi går til den konkrete sag på Borup Skole, vil jeg starte med kort at redegøre for ansvaret og de formelle kompetencer til at træffe afgørelser i en sag som denne.
- Jeg vil tage udgangspunkt i lovgivningen på undervisningsområdet, som jeg har ansvar for og berører kun i begrænset omfang lovgivningen på socialområdet. Herefter vil jeg dele mine overvejelser med jer om, hvad jeg mener sagen kalder på politisk.

Ansvaret og de formelle kompetencer i sagen

- På baggrund af den store mediebevågenhed om overgreb og krænkende adfærd blandt eleverne i indskoling på Borup Skole, har Køge Kommune bedt Børne- og Undervisningsministeriet om rådgivning og vejledning i sagen, og en stor gruppe forældre har skrevet til mig om deres utilfredshed med skolens og kommunens håndtering af sagen.
- Som I alle ved, har vi en kommunal folkeskole. Det betyder, at kommunalbestyrelsen – inden for rammerne af folkeskoleloven og anden relevant lovgivning – har ansvaret for folkeskolen.

- Jeg har som børne- og undervisningsminister ressortansvaret, men jeg kan ikke – selv ikke i de mest alvorlige sager – gribe ind i forhold på de enkelte skoler eller i afgørelser, som kommunalbestyrelsen eller skolelederen på den enkelte skole træffer.
- For at være helt tydelig, kan jeg ikke træffe en beslutning om, at elever skal flyttes, eller at en skoleleder skal afskediges.
- På den enkelte skole er det skolelederen, der har den administrative og pædagogiske ledelse og står til ansvar over for kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen.
- Skolelederen træffer alle konkrete beslutninger om eleverne på skolen, og disse beslutninger kan ikke påklages til kommunalbestyrelsen. Heller ikke til skolebestyrelsen. Der er altså ikke klageadgang over skolelederens konkrete elevafgørelser. Dette gælder også skolelederens beslutning om ikke at anvende sanktioner over for en elev.
- Det gælder både iværksættelse af sanktioner som fx, at en elev skal hjemsendes et par dage eller overflyttes til en anden klasse. Og det gælder afgørelser om omsorg og støtte til de elever, som det er gået ud over.

- Eneste undtagelse er afgørelser om specialundervisning, hvor forældre kan klage til Klagenævnet for Specialundervisning, og sager om mobning, hvor der er klageadgang til den Nationale Klageinstans mod Mobning.

Relevant lovgivning i sagen

- Ud over folkeskoleloven er der også andre regler, der kunne være relevante i den konkrete sag på Borup Skole.
- Det gælder bl.a.
 - undervisningsmiljøloven, hvor der er krav om bl.a. at udarbejde en handleplan, hvis der er udfordringer med undervisningsmiljøet,
 - lovgivningen på det sociale område om fx underretninger og Ankestyrelsens adgang til af egen drift at gå ind i sociale sager, hvor der er bekymringer vedr. et barn,
 - Ungdomskriminalitetsloven, som indebærer, at Ungdomskriminalitetsnævnet kan igangsætte forebyggende indsatser for kriminalitetstruede børn og unge i alderen 10-17 år, der er mistænkt eller dømt for personfarlig eller anden alvorlig kriminalitet,
 - forvaltningslovens regler om fx tavshedspligt,

- regler om tilsynet med elever i skoletiden,
- og i særlig grad ordensbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i folkeskoleloven. Den vil jeg sætte lidt flere ord på.

Ordensbekendtgørelsen/folkeskoleloven

- Ordensbekendtgørelsen er en ramme for, hvilke sanktioner der kan bruges, hvis skolens ordensregler og værdier overtrædes, og skolelederen konkret vurderer, at der er grundlag for at iværksætte en sanktion.
- På alle skoler skal der være ordensregler for god adfærd på skolen. Skolens ordensregler og værdier fastsættes af skolebestyrelsen, og det er skolelederen, der håndhæver disse regler.
- Når elever ikke overholder skolens ordensregler og værdier, er der en række sanktioner, som kan bringes i anvendelse.
- Skolelederen skal sikre, at der er proportionalitet mellem elevens handling og sanktionen. Det betyder, at der skal ske en samlet vurdering af, om de konkrete omstændigheder og den eventuelle sanktion står i rimelig forhold til sagens grovhed, elevens alder, forudgående samtaler, påtaler og advarsler og om handlingen er begået uagtsomt eller med vilje.

- De mulige sanktioner omfatter bl.a. udelukkelse fra undervisningen i op til 10 skoledage, overflytning til en anden klasse på skolen eller til en anden skole.
- Flere af jer har spurgt til mulighederne for netop at flytte en elev, der i alvorlig grad har handlet forkert over for en anden elev. Overflytning til en anden afdeling af skolen eller en anden skole kan allerede i særligt grove tilfælde ske uden elevens eller forældrenes tilslutning efter de gældende regler. For eleven må dette ofte forventes at blive opfattet som en bortvisning fra skolen.
- Det er dog vigtigt at understrege, at man ikke kan overflytte en elev *uden* et andet skoletilbud. Det skyldes, at kommunerne ifølge grundloven og folkeskoleloven er forpligtet til at stille et gratis skoletilbud til rådighed i folkeskolen for elever i den undervisningspligtige alder.
- Det betyder, at alle børn i den undervisningspligtige alder har en ubetinget ret til et undervisningstilbud i folkeskolen, medmindre deres forældre ønsker, at de skal hjemmeundervises eller skal følge undervisningen i en fri grundskole. Hjemmeundervisning er en ret for forældrene og kan ikke pålægges forældre ved

fx at fratage deres børn retten til at modtage undervisning i folkeskolen, hvis børnene er i den undervisningspligtige alder.

- For at sikre alle børn retten til at modtage undervisning i folkeskolen, skal elever tilbydes den fornødne støtte. Det kan fx dreje sig om undervisning i specialklasser og specialskoler, på behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, alt efter barnets behov.
- Det er derudover vigtigt at understrege, at det følger af den sociale lovgivning, at i sager om vold og overgreb, har alle medarbejdere på en skole en skærpet underretningspligt.
- Disse forskellige regler kan have været relevante i større eller mindre grad i sagen på Borup Skole, men det vil – som nævnt – være skolelederen, der vurderer behovet for at anvende disse muligheder.

Ministeriets kendskab til og ageren ift. sagen

- Nu vil jeg sætte lidt ord på ministeriets viden om den konkrete sag på Borup skole i Køge Kommune.

- Ministeriet har kendskab til sagen fra Borup Skole via henvendelser fra Køge Kommune, brev fra en større gruppe af forældre, mediernes omtale, og så har jeg selv været i dialog med Køge Kommunes borgmester Marie Stærke om sagen.
- De ansatte på skolen og i kommunen kan i medfør af deres tavshedspligt ikke udtale sig om, hvad der er foregået i de konkrete situationer, og om hvilke foranstaltninger skolelederen har truffet beslutning om i forhold til de enkelte elever. Der ville herved røbes fortrolige oplysninger. Det gælder også oplysninger om evt. sociale underretninger mv.
- Det er derfor sparsomt med detaljerede oplysninger om sagen.
- Jeg synes, at det er vigtigt for alle – både os politikere, forældre og alle andre, der deltager i debatten – at være bevidste om at passe på børnene og de hensyn, tavshedspligten er sat i verden for at beskytte.
- Jeg kan dog oplyse, at vi i Børne- og Undervisningsministeriet den 14. februar fik et brev fra Byrådet i Køge Kommune med en anmodning om hjælp til at vurdere kommunens håndtering af sagen. Bl.a. om kommunen har overholdt lovgivningen og inddraget de myndigheder, som er relevante i denne type sager.

- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har allerede i sidste uge været i kontakt med kommunen og har vejledt om pædagogiske tiltag og forpligtelser inden for lovens rammer.
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har senest den 20. februar holdt møde med Køge Kommune for at afdække kommunens ønsker og behov. På mødet deltog også Ankestyrelsen.
- Køge Kommune har oplyst, at de på tirsdag vil søge politiske opbakning i deres økonomiudvalg til at igangsætte en ekstern undersøgelse i gang af sagen.
- Jeg kan oplyse, at Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne på baggrund af oplysninger i pressen har vurderet, at der umiddelbart kan være grundlag for at rejse en tilsynssag med kommunen om kommunens overholdelse af lovgivningen. Ankestyrelsen vil dog afvente, om Køge Kommune iværksætter en ekstern undersøgelse, før de tager endelig stilling.
- Herudover kan Ankestyrelsen af egen drift gå ind i en sag, hvis der er bekymring for et barn eller en ung. Det følger af Barnets Lov. Jeg kan oplyse, at Ankestyrelsen med baggrund i denne kompetence allerede i uge 7 tog kontakt til Køge Kommune.

- Børne- og Undervisningsministeriet vil i forbindelse med såvel den eksterne undersøgelse som et evt. tilsyn fra Ankestyrelsen bidrage i forhold til den lovgivning, der hører under Børne- og Undervisningsministeriets ressort.
- Ligesom vi også fremadrettet tilbyde kommunen vejledning.. Desuden er der mulighederne for vejledning via de sociale myndigheder også drøftet med kommunen.
- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil i det omfang, at det er nødvendigt, sikre koordinationen mellem de relevante myndigheder, der kan bistå Køge Kommune med at håndtere og stabilisere situationen på Borup Skole.

Foreløbige overvejelser om behovet for politisk opfølgning

- Lad mig herefter komme med et par overvejelser om evt. politisk opfølgning. Lad mig starte med at gentage, hvad jeg allerede har sagt offentligt. Der skal være plads til alle børn. Men der skal ikke være plads til al opførsel.
- Som jeg også har sagt i medierne, ønsker jeg ikke som automatreaktion at ændre regler for 1.300 folkeskoler eller sætte større initiativer i gang på baggrund af enkelte sager. Det skal vi folketingspolitikere generelt passe på med. Også i denne sag.

- Beslutninger træffes bedst tæt på borgerne, og sager skal håndteres lokalt. For mig handler det derfor ikke om at træffe en masse beslutninger inde på Christiansborg med en masse skal-bestemmelser. Men at vi politisk overvejer, om vi har udstyret skoleledere og kommuner med de rette redskaber til at håndtere sager lokalt.
- Jeg mener også, at Danmarks Lærerforenings nye undersøgelse af vold mod lærere giver anledning til overvejelser, om der er behov for styrket forebyggelse, og om der er tilstrækkelige handlemuligheder på skolerne.
- Undersøgelsen fra februar viser, at 37 pct. af de adspurgte lærerne og børnehaveklasseledere i folkeskolen er blevet udsat for slag, spark, skub eller spytklatter i løbet af det seneste år.
- Det er årsagen til, at jeg har været i dialog med KL, om at hjælpe med at række ud til et antal repræsentative kommuner og efterspørge om sagen 1) er udtryk for en bredere tendens, 2) om de savner vejledning i de regler, der allerede findes, og 3) om de savner yderligere handlemuligheder fx i ordensbekendtgørelsen.
- Jeg har også drøftet sagen med Skolelederforeningen og Danmarks Lærerforening.

- På samme vis har ministeriet på embedsmandsniveau været i dialog med folkeskolens parter i Sammen om Skolen for at høre deres oplevelse af problemet, herunder udbredelse, og om der er brug for yderligere redskaber. På baggrund af den foreløbige dialog kan jeg ikke konkludere, at der er en stigning i meget alvorlige sager. Forældreorganisationen Skole og Forældre har oplyst, at de modtager ca. en alvorlig henvendelse om måneden og ikke har oplevet en stigning i antallet.
- Udover det mere generelle overblik vil jeg også godt se resultaterne af Køge Kommunes eksterne undersøgelse af sagen og Ankestyrelsens eventuelle opfølgning herpå.
- Det skal sikre et kvalificeret grundlag at træffe beslutninger på.
- Når det er sagt, så tænker jeg, at ordensbekendtgørelsen kan være et oplagt sted at kigge hen. Det ønske er også rejst under de aktuelle folkeskoleforhandlinger om regeringens udspil til et kvalitetsprogram i folkeskolen – og KL, Skolelederne, Danmarks Lærerforening, Skole og Forældre og Børne- og Kulturchefforeningen har tidligere også efterspurgt en revision af bekendtgørelsen.

- Der er allerede i dag en række sanktionsmuligheder i ordensbekendtgørelsen, som jeg har redegjort for. Men noget af det, man kan overveje er:
- Om offerets perspektiver vejer tungt nok nu, når der træffes afgørelser
- Om elevernes brug af sociale medier giver anledning til ændringer
- Om muligheden for hjemsendelse er for begrænset
- Men inden jeg indfører nye regler for over 1.000 folkeskoler, vil jeg gerne have et mere solidt grundlag at stå på.
- Tak for ordet.